

med deres Stabe o. s. v., men om 20 i alt. Jeg kan udmærket godt tænke mig det Ønske, der er fra næringsdrivendes og fra erhvervsdrivendes Side om at faa lukket Markedet i Rusland op, men jeg kan ikke tænke mig Muligheden af, at en noget større Almenhed skulde have større Interesse deri, saafremt Forholdet ikke skulde blive det, at Danske i et nogenlunde rimeligt Antal kunde komme ind i Rusland. Den Artikel af den russiske Godsejer, som jeg før nævnte, peger ogsaa derpaa, idet han nævner, at der i Rusland ikke blot er et stort Marked for danske Eksportartikler, men at Landet ogsaa er i Stand til at modtage Udvandrere her fra Landet, Landmænd o. s. v. En Mængde af de erhvervsdrivende, som har skrevet Artikler om Sagen i „Nationaltidende“, er ogsaa kommet ind paa, hvor stor Betydning det vilde være, at Danske kunde komme ind i Rusland og begynde et Arbejde dér. Men det er altsaa en fejl Forudsætning fra alle disse Indsenderes Side; thi i et Land som Rusland med dets kolossale Udstrækning og de Vanskeligheder, der faktisk forefindes dér, vil en Delegation paa 20 Mennesker kun kunne yde et yderst ringe Arbejde for de danske Erhverv. Det er rigtigt, at der i enkelte Tilfælde med Hensyn til oplagte Sager, ganske bestemt tilstedeværende Varer muligt vil kunne gøres et eller andet; men i det store og hele vil der neppe kunne blive gjort noget, som i nævneværdig Grad vil kunne faa Betydning for dansk Erhverv, for dansk Haandværk, Industri og Handel.

Det ærede Medlem Hr. Stauning udtalte — hvis jeg da ikke forstod det forkert —, at det ærede Medlem var enig med Udenrigsministeren om, at det er en Udenrigsministers Sag at skønne vedrørende de politiske Forhold. Ogsaa jeg og mit Parti ser saaledes paa det, at den politiske Side af Sagen maa lægges i Ministeriets Haand og maa staa for Ministeriets Ansvar. Jeg gentager, at vi fra vor Side i høj Grad ønsker en Overenskomst med Rusland, naar det kan ske under Forhold, som virkelig betyder noget for os, som virkelig betyder, at vi kan faa en Eksport i Lighed med den tidligere. Det ærede Medlem Hr. Stauning nævnte 25 Mill. Kr.; det er jo i og for sig ikke noget stort Tal, naar det ærede Medlem samtidig nævnte 15 Mill. Kr. for Frø, men i de Tider, vi lever i, vil det dog være af stor Betydning at kunne faa en nævneværdig Eksport til Rusland. Men saa længe Forholdene er, som de er, at det kun er Staten, man maa handle med, idet det i Moskva-Overenskomster er ganske forbudt Udlæn-

dinge at handle eller træffe Aftaler med private i Rusland, tror jeg ikke, at en Overenskomst af denne Art vilde have nogen stor eller nogen nævneværdig Betydning for Danmark.

Den Resolution, som er foreslaaet af det ærede Medlem Hr. Brorsen, kan vi fra vor Side tiltræde. Jeg anbefaler mit Partis Medlemmer at stemme for den. Ogsaa jeg vil udtale Haabet og Ønsket om, at Forholdene snart maatte kunne blive saaledes, at vi vil kunne faa en for vort Land gavnlig og nyttig Overenskomst med Rusland.

Rode: Af hele denne Forhandling og ogsaa af de to Paastande paa Overgang til Dagsordenen fremgaar det, at der her i Tinget vistnok er Enighed om een Ting: at en Handelsoverenskomst med Rusland er ønskelig. Tillige maa der siges at være Enighed om en Kendsgerning, som ikke kan skjules, nemlig at Forhandlingerne om denne ønskelige Overenskomst er strandet. Hvorfor de er strandet? Om dette Spørgsmaal diskuteres der her i Dag; jeg maa udtale, at det er beklageligt, at vi diskuterer dette Spørgsmaal om, hvorfor de er strandet, paa et saa mangelfuldt Grundlag af Oplysninger, thi denne Sag er aldeles ikke oplyst. Sagen er belyst dels ved Udenrigsministerens Fremstilling, dels ved forskellige Udtalelser af skriftlig eller mundtlig Art af Erhvervsdelegationens Mænd og dem nærstaaende Erhverv. Men Sagen er ikke belyst ved Dokumenter for Rigsdagen. Her i Salen i Dag har vi faaet et Referat af et vigtigt politisk Dokument i denne Sag, det, som førte til Afbrydelsen, men vi har kun faaet et Referat deraf, og det Referat, der fra den anden Side er givet af dette Dokument, stemmer ikke med det Referat, som er givet her i Dag. Det er derfor ikke muligt at faa denne Diskussion afgjort, før man kender selve Dokumentet. Det havde derfor været særdeles ønskeligt, om den højtærede Udenrigsminister i det lukkede Møde ikke blot havde givet en Fremstilling af Sagen, men ogsaa havde belyst den ved de til Sagens fulde Forstaaelse nødvendige Bilag, nemlig ved at gøre den samlede Rigsdag i dette lukkede Møde bekendt med Ordlyden af de Dokumenter, som det er nødvendigt at kende for at forstaa dens Forløb, deriblandt ogsaa selve Traktatudkastene, som det er nødvendigt at kende for at kunne rettelig vurdere de to Standpunkter, som er indtaget i denne Sag. Dette gjorde den højtærede Udenrigsminister ikke, og da man fra den anden Side antydede, at hans Vægning ved at oplæse